

SAB 103 TEMEL BİLGİSAYAR KULLANIMI

DERS NOTLARI

Prof.Dr. Fatih TANK

Ankara Üniversitesi
Uygulamalı Bilimler Fakültesi
Sigortacılık ve Aktüerya Bilimleri Bölümü

Bu ders notları Dr. Kerem Kılıçer'in izni ile
<http://kkilicer.home.anadolu.edu.tr/index.html>
adresindeki kişisel sayfasından yararlanılarak düzenlenmiştir

MS-DOS İşletim Sistemi

- Microsoft firmasının geliştirdiği bir DOS sistemidir. 1980'li yıllarda PC uyumlu platformlar üzerinde kullanılan en yaygın işletim sistemiydi.


```
Current date is Tue 1-01-1980
Enter new date:
Current time is 7:48:27.13
Enter new time:

The IBM Personal Computer DOS
Version 1.10 (C)Copyright IBM Corp 1981, 1982

A>dir/w
COMMAND COM  FORMAT COM  CHKDSK COM  SYS COM  DISKCOPY COM
DISKCOMP COM  COMP COM  EXE2BIN EXE  MODE COM  EDLIN COM
DEBUG COM  LINK EXE  BASIC COM  BASICA COM  ART  BAS
SAMPLES BAS  MORTGAGE BAS  COLORBAR BAS  CALENDAR BAS  MUSIC  BAS
BANKEX BAS  CIRCLE BAS  FIECHART BAS  STVCE  BAS  BALL  BAS
COMM  BAS

26 File(s)
A>dir command.com
COMMAND COM  4959 5-07-82 12:00p
1 File(s)

A>
```

- Masaüstü bilgisayarlardaki popülerliğini, zamanla yeni nesil Windows işletim sistemlerine bıraktı.

KOMUT	İŞLEV
cls	Ekranı temizler
exit	MS-DOS'tan çıkmak için kullanılır
date	Geçerli saat ayarlarını görüntülemek ve düzenlemek için kullanılır.
time	Metin dosyalarını dos ekranında görüntüler.
ver	Windows sürümünü görüntüler.
move	Bir dosya veya klasörü farklı bir dizine taşımak için kullanılır.
attrib	Dosyaların salt okunur, arşiv, sistem ve gizli özelliklerini görüntülemek için kullanılır.
tree	Dizinleri, alt dizinleri ve dosyaları görüntülemeyi sağlar.
deltree	Bir klasörün tüm alt dizinleri ve klasörleri birlikte silmek için kullanılır
mem	Bilgisayarınız hafıza durumunu görmek için kullanılır.

Windows İşletim Sistemi

- Microsoft Windows, kullanıcıya grafik arabirimler ve görsel iletilerle yaklaşarak, yazılımları çalıştırmak, komut vermek gibi klavyeden yazma zorunluluğunu ortadan kaldıran, Microsoft şirketinin geliştirdiği dünyada en çok kullanılan bir işletim sistemi ailesidir.
- İlk Windows 1981 yılında satışa sunulmuştur.

Windows 1.01

Windows 2.03

Windows 3.0

Windows 3.1

Windows 3.11

Windows 95

Windows NT

Windows 98

Windows Me

Windows 2000

Windows XP

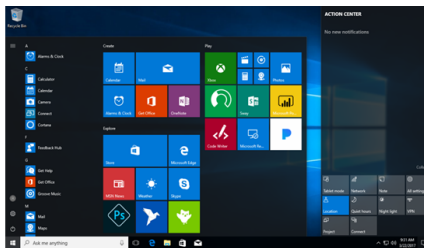
Windows Server 2003

Windows Vista

Windows 7

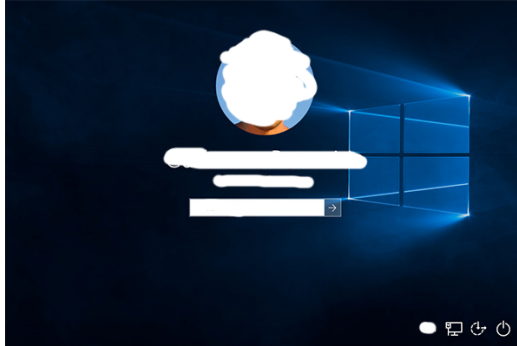
Windows 8

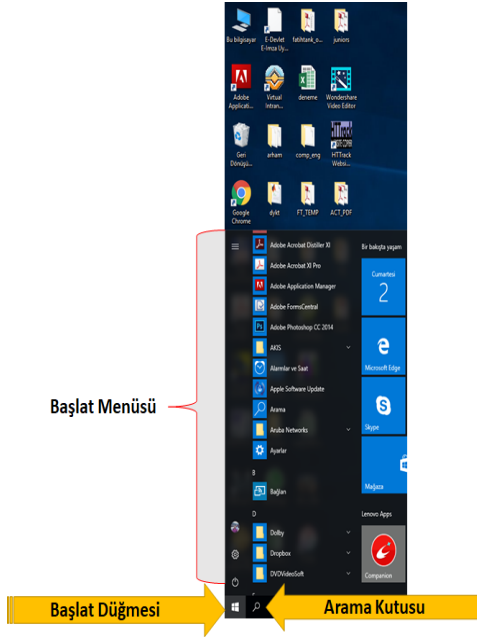
Windows 10

Windows 10'u Başlatmak

- Bilgisayarın kasaı üzerindeki açma düğmesine basılır.
- Daha sonra Windows 7 işletim sistemi bilgisayarın belleğine yüklenmeye başlar.
- Windows yüklendikten sonra ilk olarak karşımıza kullanıcı giriş ekranı gelir.
  - Windows kullanıcı ayarlarında bir veya birden fazla kullanıcı tanımlanmış olabilir.
- Eğer sisteme giriş yapacak kullanıcının parolası varsa parola girişı ister.
  - Parola yoksa kullanıcıya fare ile tıklandığında doğrudan sisteme giriş yapılır.

● Başlat Menüsü:

Bilgisayarınızdaki programların kısa bir listesi gösterilmektedir. Tüm Programlar tıklatıldığında programların tam listesi gösterilir.

● Arama Kutusu:

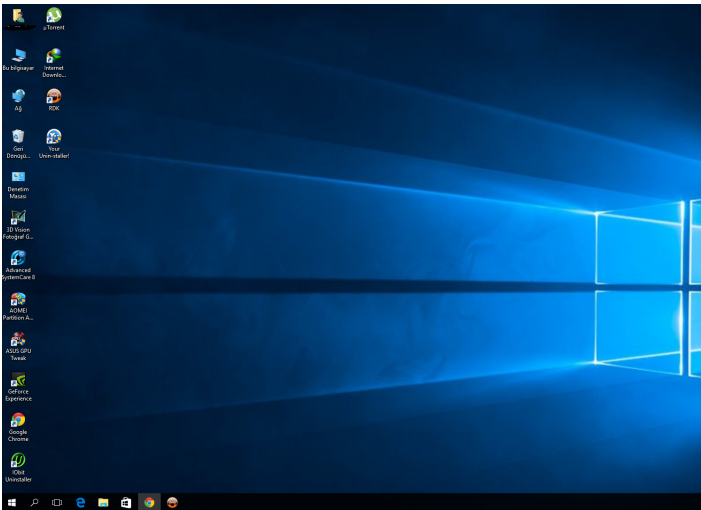
Arama terimlerini yazarak programlar ve dosyalar'ı arayabileceğiniz arama kutusu bulunur.

● Başlat Düğmesi:

Yaygın olarak kullanılan klasörlere, dosyalara, ayarlara ve özelliklere erişim sağlanmaktadır. Ayrıca, Windows'da oturumu kapatmak veya bilgisayarınızı kapatmak için gidilen yerdir.

Windows 10 Masaüstü

- Windows açıldığında programlarımızı açıp çalıştıracığımız bir çalışma alanı gelir.
- Bu çalışma alanına **masaüstü** denir.
- Masaüstünde her kullanıcının zevkine göre bir duvar kağıdı, masaüstü simgeleri ve genellikle alt tarafta duran bir görev çubuğu bulunur.

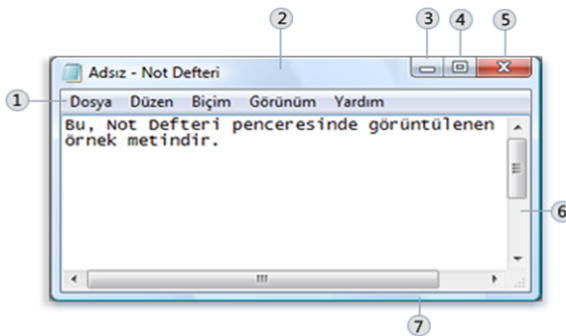

Windows 10 Kapatmak

- Bilgisayarı düzgün bir şekilde kapatmak için aşağıdaki işlem adımları sırayla uygulanmalıdır:
  - Açık programlar var ise kapatınız.
  - "Başlat" düğmesine farenin sol tuşu ile bir kere tıklayınız.
  - "Bilgisayarı Kapat Düğmesi" tıklattılır.
  - Seçeneklerden "Bilgisayarı Kapat" seçilerek bilgisayar kapatılır.

Pencereler

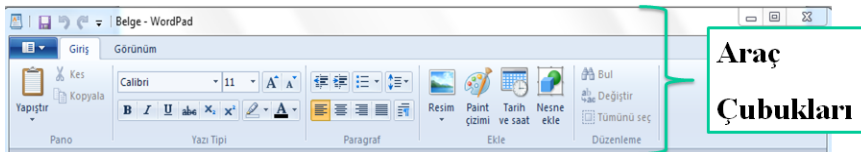
- Bir program, dosya ya da klasör açtığınızda, ekranınızda pencere olarak adlandırılan bir çerçeve kutusunun içinde gösterilir (Windows işletim sistemi adını bundan alır).
- Pencere Bölümleri
- Her pencerenin içeriği farklı olmasına rağmen, genellikle pencereler bazı öğeleri paylaşır.

① Menü çubuğu	④ Ekranı kapatma düğmesi	⑦ Kenarlık
② Başlık çubuğu	⑤ Kapat düğmesi	
③ Simge durumuna getirme düğmesi	⑥ Kaydırma çubuğu	

Araç Çubukları

- Uygulama program pencerelerinde bulunan, ekran düğmeleri veya simgeleri oluşan, bir satır, sütun veya bloktur.
- Genellikle uygulama penceresinin menü satırının altında yer alırlar.
- Bu düğmeler veya simgeler tıklatıldığında, uygulama programın belirli işlevleri veya görevleri etkinleştirilir.

Bu Bilgisayar/Windows Gezini

- Bilgisayarımızın harddiskinde bulunan dosyalarımıza ulaşmak ve belgelerimizi arayıp bulmak, CD gibi kayıt ortamlarını açıp buradaki dosyalara ulaşabilmek için Windows masaüstünde yer alan "Bu Bilgisayar" simgesini kullanırız.

- Ayrıca Başlat menüsünde Programlar bölümünde yer alan Donatılar'ın içindeki Windows Gezini ile de aynı yerlere ulaşılabilir.

